

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและสภาพปัญหา

ความผิดฐานหมิ่นประมาทถือว่าเป็นการกระทำความผิดลักษณะหนึ่งที่สามารถเกิดขึ้นในสังคมไทยโดยง่าย อีกทั้งยังเป็นการกระทำผิดที่ส่งผลกระทบต่อสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลที่ถูกกระทำเป็นอย่างมาก โดยตามประมวลกฎหมายอาญาได้มีการบัญญัติถึงความผิดในลักษณะดังกล่าวไว้ในมาตรา 326 ถึงมาตรา 333 ซึ่งในมาตรา 326 เป็นการกำหนดความผิดหมิ่นประมาทขึ้นเพื่อป้องกันชื่อเสียงหรือเกียรติยศของผู้ถูกระทำเพื่อให้ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย ซึ่งองค์ประกอบสำคัญของความผิดฐานหมิ่นประมาท คือ การใส่ความบุคคลอื่นต่อบุคคลที่สาม โดยประการที่น่าจะทำให้บุคคลนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูถูก หรือถูกเกลียดชัง ทั้งนี้ เมื่อนำมาพิจารณาประกอบกับหลักเกณฑ์ตามมาตรา 328 ในการเพิ่มโทษผู้กระทำความผิดตามมาตรา 326 ในกรณีที่มีการกระทำความผิดหมิ่นประมาทนั้นได้มีการกระทำความผิดโดยการ โฆษณาด้วยเอกสาร ภาพวาด ภาพระบายสี ภาพยนตร์ การทำให้ปรากฏอักษร แผ่นเสียง ตลอดจนการทำให้แสดงออกมาซึ่งภาพ เสียง หรือการประกาศด้วยวิธีอื่นใด โดยจะเห็นได้ว่าในความผิดฐานหมิ่นประมาทตามมาตรา 328 จะเป็นการกระทำผิดที่มีเพียงโทษจำคุกและโทษปรับเท่านั้น

วัตถุประสงค์ของการลงโทษตามความผิดข้างต้นนั้น จะเห็นได้ว่าการที่บุคคลต้องสูญเสียชื่อเสียง ถูกดูถูก เกลียดชัง หรือรังเกียจ เป็นสิ่งที่ทำให้สิทธิและเสรีภาพของบุคคลนั้นถูกระทบอย่างรุนแรง ซึ่งในบางกรณีที่เกิดจากการหมิ่นประมาทนั้นอาจทำให้บุคคลที่ได้รับผลกระทบนั้นต้องสูญเสียโอกาสในการประกอบชีพอย่างที่ไม่สามารถประเมินค่าเป็นตัวเงินได้หรือการที่จะอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคม อย่างคนปกติ ดูเสมือนบุคคลนั้นถูกสังคมพิพากษา โดยสิ่งที่กฎหมายมุ่งคุ้มครองในความผิดฐานหมิ่นประมาท คือ การรักษาไว้ซึ่งชื่อเสียง เกียรติยศของบุคคลนั้นเป็น

สำคัญ เพื่อไม่ให้เกิดความไม่เป็นที่ธรรมต่อบุคคลที่ต้องเสียหายจากการกระทำดังกล่าว เนื่องจาก เหตุการณ์ในปัจจุบันนี้ กรณีของการหมิ่นประมาท มีการกระทำออกมาในหลายรูปแบบ ซึ่งวิธีการ กระทำความคิดได้มีการเปลี่ยนแปลงไปพร้อมกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างมาก อีกทั้ง ผลกระทบที่เกิดขึ้นมาต่อบุคคลที่ได้รับความเสียหายมีมากกว่าอดีตที่ผ่านมาแต่อย่างไรก็ตาม แม้ กฎหมายในปัจจุบันจะมีกฎหมายตามประมวลกฎหมายอาญาได้มีการกำหนดลักษณะและ บทลงโทษของการกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทไว้แล้วก็ตาม แต่บทลงโทษที่กำหนดไว้นั้น ยังคงมีเพียงบทลงโทษจำคุกและโทษปรับแก่ผู้กระทำความผิดเท่านั้น อันมิได้รวมถึงฟื้นฟูหรือการ เยียวยาต่อผู้เสียหายในลักษณะอื่นๆ ที่ต้องเสียไปเนื่องจากการกระทำความผิดหมิ่นประมาท

ในยุคปัจจุบันนี้ ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก เพราะการกระทำความผิดฐานหมิ่น ประมาทนั้นมิใช่จะความผิดจะสามารถเกิดขึ้นมาได้เฉพาะต่อซึ่งหน้าเท่านั้น แต่การกระทำผ่านทาง สื่อเนื่องจากความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี ที่ทันสมัยประกอบกับการขาดวิจารณญาณของผู้ใช้ ซึ่งก่อให้เกิดการกระทำความผิดในลักษณะใหม่ๆ ของผู้กระทำความผิด ที่สามารถพบเห็นได้ตาม สื่อออนไลน์ผ่าน เครือข่ายอินเทอร์เน็ต เช่น การกระทำผ่านเครื่องมือสื่อสาร โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ต่างๆ ที่สามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้ ซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้อย่างง่าย ทุกสถานที่ ทุกเวลา ซึ่งก็คือ ปัญหาที่น่าสนใจของการหมิ่นประมาทบนโลกออนไลน์ อันทำให้ผู้ที่ ได้รับผลกระทบจากการแสดงความคิดเห็น โดยผ่านรูปแบบของการพูด เขียน วาดภาพ ข้อความ หรือในลักษณะอื่นๆ ซึ่งการกระทำนั้นได้ส่งผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่จะต้อง ได้รับความเสียหายในหลายๆประการ ไม่ว่าจะเป็นการก่อความเสียหายต่อชื่อเสียง เกียรติยศ ตลอดจนหนทางในการดำเนินชีวิตหรือแนวทางในการประกอบวิชาชีพของบุคคลนั้นๆ

ยกตัวอย่างกรณีการหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์ คือ กรณีที่ พ.ต.ท.พญ.อ (นามสมมุติ) เป็นโจทก์ฟ้อง นางสาว ว. เป็นจำเลยฐานความผิดหมิ่นประมาท โดยจำเลยได้แสดงข้อความใน Facebook ของจำเลยเองในทำนองให้ผู้อื่นเข้าใจว่า โจทก์เป็นผู้หญิงที่ไม่ดี แอบไปอยู่กับฉันสามี ภรรยากับชายอื่น ตำส่อนทางเพศและอื่นๆ ซึ่งส่งผลให้โจทก์ที่ประกอบอาชีพรับราชการตำรวจ มี ผู้คนต่างรู้จักนับหน้าถือตาในสังคม ทั้งยังเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงในโลกออนไลน์มากมายได้รับความเสียหายอย่างมาก ทั้งยังถูกผู้คนดูถูกเกลียดชัง เสื่อมเสียทั้งในเรื่องของส่วนตัวตลอดจนกระทบ ต่อหน้าที่การงาน โดยศาลอุทธรณ์ได้มีคำพิพากษาตามฟ้องความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการ

โทษณาเป็นการกระทำความผิดหลายกรรม ให้จำคุก 6 เดือน รวมจำคุก 6 ปี ปรับ 6 แสนบาท ลดโทษกึ่งหนึ่ง คงเหลือโทษจำคุก 3 ปี ปรับ 3 แสนบาท สำหรับโทษจำคุกนั้นให้รอลงอาญาไว้ 2 ปี ส่วนความผิดตาม พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ฯ นั้น มีคำสั่งให้ยกฟ้องดังกล่าว¹

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น ซึ่งเมื่อพิจารณาจากกรณีตัวอย่างจะเห็นว่ามีการกำหนดโทษแก่ผู้กระทำความผิด โดยนำเอาหลักความผิดฐานหมิ่นประมาททั่วไปมาปรับใช้เท่านั้น แต่มิได้มีการกำหนดหลักการของการหมิ่นประมาทบนสื่อออนไลน์โดยเฉพาะขึ้นมาปรับใช้จึงก่อให้เกิดเป็นแนวคิดและเป็นแนวทางในการศึกษาตามสารนิพนธ์ฉบับนี้ขึ้น โดยผู้วิจัยจะทำการศึกษาทั้งปัญหาของการกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทที่กระทำบนโลกออนไลน์ เพื่อให้การใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหา และลงโทษผู้กระทำความผิดในลักษณะดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อทำให้การคุ้มครองสิทธิของผู้ที่ได้รับความเสียหายนั้นมีความครอบคลุมและเหมาะสมมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นการพัฒนาบทบัญญัติกฎหมายอาญาของประเทศไทยให้สามารถบังคับใช้ได้กับลักษณะการกระทำความผิดที่เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อมในปัจจุบันได้อีกด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1.2.1 เพื่อศึกษาแนวความคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์
- 1.2.2 เพื่อศึกษาหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์ตามกฎหมายของประเทศไทยและต่างประเทศ
- 1.2.3 เพื่อศึกษาถึงปัญหาการดำเนินคดีหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์
- 1.2.4 เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมในการดำเนินคดีหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์ใน
ประเทศไทย

¹ ไทยรัฐ. (2560). *คดีเจอบุก 7 ปี รอลงอาญา 150 ชั่วโมง หมิ่นหมอมอแอร์* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก URL: <https://www.thairath.co.th/content/1033430>. [2561, 30 มิถุนายน].

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

บทบัญญัติความผิดเกี่ยวกับการหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์ในประเทศไทยที่ยังไม่มีการบัญญัติถึงไว้เป็นการเฉพาะ ซึ่งทำให้ปัญหาดังกล่าวนั้นกลายเป็นปัญหาสังคมที่ส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนเป็นอย่างมาก เนื่องจากการหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์นั้นเป็นการกระทำความผิดที่สามารถทำได้ง่ายและส่งผลกระทบต่อผู้เสียหายเป็นวงกว้าง ดังนั้น จึงควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และประมวลกฎหมายอาญา โดยกำหนดให้กรณิการหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์เป็นความผิดเฉพาะเพื่อกำหนดประเภทของผู้กระทำความผิด อัตราโทษและการลงโทษผู้กระทำความผิดแต่ละประเภทให้มีความเหมาะสม

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาปัญหาการดำเนินคดีหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์ โดยทำการศึกษาบทบัญญัติกฎหมายต่างๆที่เกี่ยวข้อง คือ ประมวลกฎหมายอาญา หมวด 3 ความผิดฐานหมิ่นประมาท , รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 อีกทั้งยังได้ทำการศึกษาบทบัญญัติกฎหมายต่างๆที่เกี่ยวข้องทั้งกฎหมายไทยและกฎหมายของต่างประเทศโดยเฉพาะ สหราชอาณาจักร , สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี , สาธารณรัฐประชาชนจีน และสาธารณรัฐฟิลิปปินส์

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

การดำเนินการศึกษาของวิจัยฉบับนี้ใช้วิธีการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ด้วยการศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์จากหนังสือ บทความทางวิชาการ รายงานการวิจัย และเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของการดำเนินคดีหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์ ซึ่งได้รวบรวมข้อมูลจากเอกสารดังกล่าวมาวิเคราะห์หาข้อสรุป ตลอดจนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Data) จากเว็บไซต์ต่างๆเพื่อประกอบการดำเนินการศึกษา

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 เพื่อทราบถึงแนวความคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์

1.6.2 เพื่อทราบถึงมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์ ตามกฎหมายของประเทศไทยและต่างประเทศ

1.6.3 เพื่อทราบถึงปัญหาทางกฎหมายในการดำเนินคดีหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์

1.6.4 เพื่อทราบถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมในการดำเนินคดีหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์ในประเทศไทย

1.7 นิยามศัพท์

คำว่า “การหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์” ตามสารนิพนธ์ฉบับนี้หมายถึง ผู้ใดใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สาม โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นหรือถูกเกลียดชังโดยใช้สื่อออนไลน์เป็นช่องทางในการกระทำความผิด